

**KLIIMAMINISTER
MÄÄRUS**

**Kasvuhoonegaaside heidet vähendavate
investeeringute toetamise tingimused ja kord**

Määrus kehtestatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrus sätestab kasvuhoonegaaside heidet vähendavate investeeringute toetamise tingimused ja korra.

(2) Toetatavad tegevused aitavad kaasa Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ aluspõhimõtete hoidmisesse näitajate „Tööjõu tootlikkus osakaaluna EL keskmisest“ ja „Kasvuhoonegaaside netoheide CO₂ ekvivalenttonnides“ kaudu.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on toetada ettevõtete investeeringuid selliste innovaatiliste lahenduste rakendamiseks, mis vähendavad kasvuhoonegaaside heidet (edaspidi *KHG*) tooteühiku kohta ning viivad lisandväärtuse kasvule.

(2) Projekti tulemusnäitajad on toetuse tulemusel vähenev aastane KHG heide, mida mõõdetakse CO₂ ekvivalentides toodangu mahu kohta, ja tekkinud lisandväärtus töötaja kohta eurodes.

§ 3. Meetme elluviija

Toetuse taotlusi menetleb, taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsustab, makseid teeb, valvab projekti järele ning vained lahendab Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*).

§ 4. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) immateriaalne vara on immateriaalne vara üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 30 tähenduses;
- 2) innovaatiline investeering on investeering tehnoloogiasse, mille kasutamise tulemusel vastab ettevõtte tootmisüksus ja selle toodang Eestis või Euroopa Liidus kehtestatud sama valdkonna parima võimaliku tehnoloogia keskkonna- ja energiasäästunõuetele või ületab neid nõudeid, või investeering KHG heidet vähendavasse tehnoloogiasse, mida Eestis ei ole varem kasutatud või on seda kasutatud oluliselt väiksemas mahu;
- 3) keskmise suurusega ettevõtja on ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse lisa I artikli 2 punktis 1 sätestatud kriteeriumitele;
- 4) lisandväärtus töötaja kohta on majandusnäitaja, mille arvutamiseks liidetakse tööjõukulud koos maksudega, põhivara kulum ja ärikasum ning jagatakse saadud summa töötajate arvuga;

- 5) materiaalne vara on materiaalne vara üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 29 tähenduses;
- 6) projekt on taotluses kirjeldatud ja toetuse abil ellu viidav kindlaks määratud eesmärgi, tulemuse, eelarve ja piiritletud ajaraamiga tegevuste kogum;
- 7) projektiplaan on ettevõtte plaan, mis sisaldab projekti eesmärki, majandusnäitajate prognoosi ja selgitusi, projekti eelarvet, sealhulgas finantseerimisallikad ja investeeringud, ajakava ning äriplaani, sealhulgas ülevaadet konkurentidest, ekspordipotentsiaalid ja projekti riskidest;
- 8) suurettevõtja on ettevõtja, kes ei vasta üldise grupierandi määruse lisa I artiklis 2 sätestatud kriteeriumitele;
- 9) taastuvallikatest toodetud energia on elektrituruseaduse §-s 57 sätestatud taastuvatest energiaallikatest saadud energia;
- 10) väikeettevõtja on ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse lisa I artikli 2 punktides 2 ja 3 sätestatud kriteeriumitele.

§ 5. Riigiabi

(1) Määruse alusel antakse toetust vähese tähtsusega abina konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ET L, 15.12.2023) (edaspidi *VTA määrus*), alusel või grupierandiga hõlmatud riigiabina konkurentsiseaduse § 34² lõike 1 tähenduses ning Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *grupierandi määrus*), alusel.

(2) Toetust antakse grupierandi määruse järgmiste artiklite alusel:

- 1) artikkel 14 – investeeringuteks ette nähtud regionaalabi käesoleva määruse § 7 punktis 1 sätestatud tegevuseks;
- 2) artikkel 36 – keskkonnakaitseks, sealhulgas CO₂ heite vähendamiseks ette nähtud investeerimisabi § 7 punktis 2 sätestatud tegevuseks;
- 3) artikkel 38 – energiatõhususe meetmesse, välja arvatud hoonete energiatõhusus, tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi § 7 punktis 3 sätestatud tegevuseks;
- 4) artikkel 41 – investeeringuteks ettenähtud abi taastuvallikatest toodetud energia ja vesiniku ning tõhusa koostootmise edendamiseks § 7 punktis 4 sätestatud tegevuseks.

(3) Vähese tähtsusega abi antakse § 7 punktides 1–4 sätestatud tegevuseks.

(4) Kui toetus on VTA määruse alusel vähese tähtsusega abi, ei tohi abi saajale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul nimetatud määruse kohaselt antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega ületada 300 000 eurot.

(5) Vähese tähtsusega abi puhul võetakse toetuse andmisel arvesse VTA määruse artiklis 5 sätestatud eesmärkide saavutamiseks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid. Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt omavahel seotud.

(6) KIK säilitab toetuse, sealhulgas riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud dokumente kümme aastat projektile abi andmisest arvates.

(7) Toetust ei anta:

- 1) üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–6 sätestatud juhtudel, sealhulgas taotlejale, kellele Euroopa Komisjoni või Euroopa Kohtu eelneva otsuse alusel, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnustatud ebaseaduslikuks või väärkasutatuks ja ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasi maksta;
- 2) raskustes olevale ettevõtjale üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 mõistes;
- 3) vähese tähtsusega abi VTA määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

§ 6. Vaide esitamine

KIKi toimingute või otsuse peale võib enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

§ 7. Toetatavad tegevused

Investeeringutoetust antakse § 4 lõikes 6 nimetatud projektile, mille käigus tehakse vähemalt üks järgmistest tegevustest, mis aitab kaasa §-s 2 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisele:

- 1) rajatakse uus tootmisliin;
- 2) võetakse kasutusele lahendus keskkonnakaitseks, sealhulgas CO₂ heite vähendamiseks;
- 3) soetatakse tehnoloogia energiatõhususe parendamiseks, sealhulgas rajatakse tõhus taastuvallikaid kasutav kütte- ja jahutussüsteem;
- 4) rajatakse oma tootmisüksuse tarbeks taastuvallikatest energia või vesiniku tootmine.

§ 8. Kulude abikõlblikkus

(1) Abikõlblikud on järgmised kulud:

- 1) materiaalse vara soetamise kulu ning selle kasutamiseks vajaliku seadistamise ja kohapealse väljaõppe kulu;
- 2) materiaalse vara transportimise ja seadistamise kindlustamise kulud on abikõlblikud juhul, kui need sisalduvad vara soetusmaksumuses;
- 3) materiaalse vara rentimise kulud kapitalirendi vormis, lähtudes üldise grupierandi määruses seatud piirangutest;
- 4) investeeringuga seotud immateriaalse vara soetamise kulu üldise grupierandi määruse artikli 14 lõikes 8 sätestatud tingimustel.

(2) Kulu loetakse abikõlblikuks, kui:

- 1) kulu on kooskõlas käesolevas määruses sätestatud tingimustega;
- 2) kulu on vajalik taotluse rahuldamise otsuses ja toetuse andmise tingimustes ette nähtud tulemuse saavutamiseks ning see tekib taotluse rahuldamise otsuses nimetatud toetatava tegevuse käigus;
- 3) kulu tekib projekti abikõlblikkuse perioodil.

(3) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

- 1) käibemaks;
- 2) liisingulepingu alusel tekkinud kulu;
- 3) laenulepingu sõlmisega seotud kulu ja intress;
- 4) vaide- ja kohtumenetluse kulud;
- 5) amortisatsioonikulu;
- 6) kindlustamise kulu, välja arvatud § 8 lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul;

- 7) projektijuhtimise ja muude kaasnevate teenuste kulud;
- 8) personali- ja üldkulud;
- 9) kulu, mille katteks on toetust eraldatud riigieelarve või muu avaliku sektori toetusest või välistoetusest.

§ 10. Toetuse piirmäär

Toetust saab taotleda projektile, millele taotletav toetussumma jääb vahemikku 500 000 kuni 2 miljonit eurot.

§ 11. Toetuse maksimaalne osakaal abikõlblikest kuludest

(1) Kui abi antakse vähese tähtsusega abina, on toetuse osakaal kuni 70 protsenti abikõlblikest kuludest.

(2) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Tartu, Jõgeva, Viljandi, Võru, Põlva või Valga maakonnas, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 20 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 30 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 40 protsenti abikõlblikest kuludest.

(3) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Harju, Lääne-Viru, Rapla, Järva, Pärnu, Saare, Lääne või Hiiu maakonnas, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 15 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 25 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 35 protsenti.

(4) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Ida-Virumaa maakonnas, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 25 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 35 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 45 protsenti.

(5) Kui abi antakse keskkonnakaitseks antava abina üldise grupierandi määruse artikli alusel, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 45 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 55 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 65 protsenti. CO₂ kogumise ja säilitamise ja/või CO₂ kogumise ja utiliseerimisega seotud investeeringute puhul on toetusmäär suurettevõtjale 35 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 45 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 55 protsenti abikõlblikest kuludest.

(6) Kui abi antakse energiatõhususeks antava abina üldise grupierandi määruse artikli 38 alusel, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 35 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 45 protsenti, väikeettevõtjale kuni 55 protsenti.

(7) Kui abi antakse taastuvallikatest toodetud energia ja vesiniku ning tõhusa koostootmise edendamiseks üldise grupierandi määruse artikli 41 alusel ja tegemist on sama artikli lõikes 7(a) nimetatud investeeringutega, sealhulgas direktiivi (EL) 2018/2001 VII lisa kohaste soojuspumpade, taastuvallikatest toodetud vesiniku ning taastuvatel energiaallikatel põhineva tõhusa koostootmise tarbeks, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 45 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 55 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 65 protsenti. Muude investeeringute puhul on artikli 41 alusel toetusmäär suurettevõtjale 30 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale 40 protsenti ja väikeettevõtjale 50 protsenti abikõlblikest kuludest.

§ 12. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti elluviimiseks vajalikud kulud tekivad.

(2) Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäevast, kuid mitte enne KIKile taotluse esitamist, ning lõpeb taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui 31. detsembril 2033. aastal. Projekti abikõlblikkuse periood algab kuue kuu jooksul pärast taotluse KIKile esitamist.

(3) Taotleja ei tohi alustada projektiga seotud tegevust ega võtta kohustusi nimetatud tegevuse täitmiseks enne taotluse esitamist KIKile.

(4) Projekti abikõlblikkuse perioodi kestus on maksimaalselt 36 kuud.

(5) KIK võib toetuse saaja taotluse alusel pikendada projekti abikõlblikkuse perioodi lõikes 2 nimetatud tähtpäevani mõjuval põhjusel ja tingimusel, et saavutatav tulemus on jätkuvalt seotud meetme eesmärkide ja projektiga.

3. peatükk

Toetuse taotlemine ja nõuded taotlejale ning taotlusele

§ 13. Nõuded taotlejale

(1) Toetust võib taotleda Eesti äriregistrisse kantud äriühing, mille tegevusala või projekti, millele toetust taotletakse, tegevusala vastab järgmistele EMTAKi jagudele:

- 1) jagu C – töötlev tööstus;
- 2) jagu E – veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus.

(2) Taotlejale esitatavad nõuded on järgmised:

- 1) taotleja maksu- või maksevõlg riigile ilma intressita ei ole suurem kui 100 eurot või see on ajatatud;
- 2) taotleja majandustegevus ei ole peatunud ega lõppenud;
- 3) taotleja ei ole varem sama kulu hüvitamiseks riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest raha saanud;
- 4) taotleja on täitnud toetuse tagasimaksmise nõude juhul, kui mõni avaliku sektori toetuse andja on selle varasema toetuse korral esitanud;
- 5) taotleja ega taotleja üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust;
- 6) taotleja ei ole üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 kohaselt raskustes ettevõtja;
- 7) taotlejal ega tema seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, § 210, § 260¹, § 372, § 379 või § 384 ning taotleja seaduslikul esindajal karistusseadustiku § 373 alusel määratud kehtivat karistust.
- 8) taotleja suudab tasuda projekti elluviimiseks vajaliku omafinantseeringu.

§ 14. Nõuded taotlusele

(1) Taotleja peab taotluse esitama Riigi Tugiteenuste Keskuse e-toetuse keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*) korrektselt täidetud taotlusvormil.

(2) Taotlus peab vastama järgmistele nõuetele ning sisaldama järgmisi andmeid ja kinnitusi:

- 1) taotleja nimi ja ettevõtte suurus;
- 2) projekti lühikirjeldus, algus- ja lõppkuupäev, toimumise koht ning muud taotlusvormil nõutud andmed;
- 3) toetust taotletakse §-s 7 nimetatud toetatavateks tegevusteks ja §-s 8 sätestatud abikõlblike kulude tasumiseks;
- 4) kinnitus ja tõendid omafinantseeringu ja projekti abikõlbmatute kulude tasumise suutlikkuse kohta;
- 5) taotleja jooksva majandusaasta bilanssi ja kasumiaruannet taotluse esitamisele eelneva kvartali seisuga;
- 6) taotlemisele eelnenud majandusaasta aruanne, kui see ei ole kättesaadav äriregistrist;
- 7) taotleja kontserni kuuluvuse korral ematähtsuse või kontserni viimase kinnitatud majandusaasta aruanne, kui aruanne ei ole äriregistrist kättesaadav;
- 8) taotleja kontserni kuuluvuse korral taotleja kontserni liikmete skeemi ning konsolideeritud majandusnäitajad;
- 9) KHG heite vähenemise kalkulatsioon KIK etteantud vormil;
- 10) projektiplaan KIK etteantud vormil;
- 11) projekti eelarve ja kalkulatsioonid KIK etteantud vormil;
- 12) taotleja majandusnäitajate prognoos projekti perioodil ja projekti lõppemise aastale järgneva viie aasta kohta, milles peab sisalduma müügitulu, ärikasum või -kahjum, kulum, töötajate keskmine arv ja tööjõukulu ning lisandväärtus töötaja kohta KIK vormi kohaselt;
- 13) teave selle kohta, kas taotleja on projektile või projekti tegevusteks taotlenud või taotlemas toetust riigieelarve või muu avaliku sektori toetusest või muust välistoetusest;
- 14) taotleja kinnitus, et kahe aasta jooksul enne taotluse esitamist ei ole toimunud ümberpaigutamist üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 61a tähenduses ettevõttesse, kuhu tehakse taotletud abi alusel investeering ning et ümberpaigutamist ei toimu viie aasta jooksul pärast seda, kui taotletud abi alusel on investeering tehtud;
- 15) dokumendid, mis kinnitavad taotleja kinnistu, millele tarnitavate seadmete ostuks või hoonete ja rajatiste ehitamiseks toetust taotletakse, omandi- või kasutusõigust, või andmed, et taotleja on sõlminud vähemalt kirjaliku eelkõskuleppe kinnistu omanikuga kinnistu omandamiseks või rentimiseks projekti abikõlblikkuse perioodil ja vähemalt kolme aasta jooksul VKE-st toetuse saaja korral ning viie aasta jooksul suurettvõtjast taotleja korral projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates;
- 16) taotleja kinnitust tema vastavuse kohta §-s 13 sätestatud nõuetele;
- 17) volikiri, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel;
- 18) projekt peab olema teostatav.

(3) Kui omafinantseering tagatakse laenu abil finantsasutusest, lisatakse taotlusele laenuandja krediitkomitee laenuotsus. Erandkorras võib KIK laenuotsuse esitamata jätmist aktsepteerida, kui finantsanalüüsi hindamise käigus on taotleja laenu saamise suutlikkus ammendavalt tuvastatav muul viisil.

(4) Toetuse suurus välditud CO₂ ekvivalenti tonni kohta ei tohi ületada 375 eurot, mis on heitkogustega kauplemise süsteemi järgi 2023. aastal viiekordne keskmine hind Euroopa Liidus.

(5) Toetust taotletakse innovaatilise investeeringu tegemiseks.

(6) Projekti tulemusena prognoositav lisandväärtus töötaja kohta peab olema suurem kui 40 500 eurot.

4. peatükk

Toetuse taotlemine

§ 15. Taotlusvooru avamine ja eelarve

(1) KIK kuulutab avatud taotlusvooru välja oma kodulehel või sihtrühmale suunatud avalikus kanalis vähemalt 21 päeva enne taotluste esitamise tähtpäeva.

(2) Taotlusvooru rahalise mahu, avamise ning sulgemise tähtpäeva kinnitab kliimaminister käskkirjaga.

§ 16. Taotluse menetlemine

(1) KIK kontrollib taotleja ja taotluse nõuetele vastavust.

(2) Taotlust ei avaldata kolmandatele isikutele.

(3) KIK võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisainfot taotluses esitatud andmete kohta ning taotluse muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, milliseid asjaolusid on vaja selgitada või muuta või milliste asjaolude kohta on vaja lisadokumente või infot.

(4) KIKil on õigus taotluse ja taotlusekohase projekti hindamiseks tellida ekspertiis ning teha taotleja juures kohapealset kontrolli.

(5) KIK annab taotluse täienduste ja muudatuste esitamiseks või puuduse kõrvaldamiseks taotlejale kuni 14-päevase tähtaja.

(6) KIK teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 90 päeva jooksul taotluste esitamise tähtpäevast arvates. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks antud tähtaja võrra.

§ 17. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse hindamine

(1) KIK kontrollib taotluse vastavust käesoleva määruse §-s 14 ning taotleja vastavust §-s 13 sätestatud nõuetele. Kui KIK avastab taotluse nõuetele vastavuse kontrollimisel taotluses puudusi, teatab ta sellest taotlejale ja määrab puuduste kõrvaldamiseks tähtaja. Kui puudust ei kõrvaldata tähtajaks, loetakse puudusega seotud nõue mittetäidetuks ning KIK jätab taotluse rahuldamata.

(2) Taotlust ei tunnistata nõuetele vastavaks, kui:

1) taotleja, taotlus või selles kirjeldatud projekt ei vasta kas või ühele käesolevas määruses sätestatud nõudele;

2) taotleja püüab mõjutada pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;

3) taotleja ei võimalda teha taotleja juures või kavandatavate tegevuste elluviimise asukohas taotluse nõuetele vastavuse kontrolli.

§ 18. Taotluse hindamise kriteeriumid ja hindamine

- (1) KIK moodustab taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, mille koosseisu kuulub vähemalt üks Kliimaministeeriumi ning üks KIKi ettepanekul nimetatud liige.
- (2) KIK võib hindamiskomisjoni kaasata eksperte.
- (3) Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad kinnitama oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest taotlustest ja taotlejatest.
- (4) Hindamiskriteeriumite arvutusmetoodika on esitatud määruse lisas.
- (5) Taotluse hindamiskriteeriumid ja nende osakaal koondhindest on järgmised:
 - 1) KHG heite keskmine vähenemine aastas KIKi koostatud metoodika järgi – 35 protsenti;
 - 2) toetuse suurus välditud CO₂ ekvivalenttonni kohta €/t(CO_{2e}) projektile järgneva viie aasta jooksul KIKi koostatud metoodika järgi – 35 protsenti;
 - 3) projekti tulemusel saavutatav lisandväärtus töötaja kohta – 20 protsenti;
 - 4) projekti innovaativsus – 10 protsenti.
- (6) Projektide koondhinnete alusel tekib taotluste pingerida. Rahuldamisele kuuluvad taotlused, mille koondhinne on vähemalt 50 protsenti ja ühegi hindamiskriteeriumi tulemus ei ole null.

§ 19. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

- (1) Taotluse rahuldamise kohta teeb KIK taotluse rahuldamise otsuse või taotluse osaliselt rahuldamise otsuse.
- (2) Taotlus võidakse rahuldada kõrvaltingimusega.
- (3) Rahuldamisele kuuluvad nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused § 16 lõike 5 kohaselt moodustatud pingerea järgi, alustades enim punkte saanud taotlusest kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.
- (4) Võrdse koondhinde puhul rahldatakse esmalt taotlus, mis sai rohkem punkte esimese hindamiskriteeriumi – toetuse suurus välditud CO₂ ekvivalenttonni kohta – järgi. Võrdsete punktide korral heidetakse liisku.
- (5) Taotluse rahuldamise otsuses sätestatakse:
 - 1) otsuse kuupäev ja tegija;
 - 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
 - 3) projekti nimetus ja number;
 - 4) toetuse maksimaalne suurus;
 - 5) projekti abikõlblikkuse periood ja ajakava;
 - 6) teave riigiabi andmise kohta viitega üldise grupierandi määrusele;
 - 7) projekti tegevuse eesmärk ja tulemusnäitaja koos sihttasemega;
 - 8) toetuse saaja õigused ja kohustused;
 - 9) toetuse maksmise tingimused ja ning makse aluseks olevate dokumentide ja teabe esitamise kord;
 - 10) toetuse abil soetatud vara ja toetuse kasutamise üle tehtava järelevalve tingimused ja kord;
 - 11) toetuse andmise ja kasutamisega seotud teabe ja aruannete esitamise tähtajad ja kord;
 - 12) toetuse maksmise peatamise, tagasinõudmise ning taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused;
 - 13) otsuse muutmise tingimused;
 - 14) otsuse vaidlustamise tähtaeg ja kord;

15) muud tingimused, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks.

(6) KIK toimetab taotluse rahuldamise otsuse taotlejale e-toetuse vahendusel kätte viivitamata pärast otsuse tegemist.

(7) Kui taotluse täielik rahuldamine ei ole taotlusvooru eelarve tõttu võimalik, võib taotleja nõusolekul taotletud toetuse summat vähendada või projekti tegevust muuta ja taotluse rahuldada osaliselt tingimusel, et saavutatakse projekti eesmärk.

(8) KIK kannab andmed toetuse kohta pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse konkurentsiseaduse § 49² kohaselt.

§ 20. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord

(1) KIK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui taotleja või taotlus ei vasta kasvõi ühele määruse nõudele või kui taotlust pole võimalik osaliselt rahuldada § 19 lõike 6 alusel.

(2) Kui taotlusest ei kõrvaldata KIKi välja toodud puudust selleks määratud tähtaja jooksul, teeb KIK taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust hindamata ja taotlejat ära kuulamata.

(3) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse:

- 1) otsuse kuupäev ja tegija;
- 2) toetuse taotleja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus;
- 4) otsuse tegemise õiguslikud ja faktilised alused;
- 5) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 6) otsuse vaidlustamise tähtaeg ja kord.

(4) KIK toimetab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale e-toetuse vahendusel kätte viivitamata pärast otsuse tegemist.

5. peatükk

Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

§ 21. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta toetuse saaja avalduse alusel või KIKi algatusel ning tingimusel, et projekti tulemused saavutatakse.

(2) KIKil on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui muudatus seab kahtluse alla projekti tulemuste saavutamise või projekti tegevuste lõpetamise abikõlblikkuse perioodil.

(3) KIK otsustab taotluse rahuldamise otsuse muutmise 30 päeva jooksul vastavasisulise taotluse saamisest arvates.

(4) Kui toetuse saaja ei vii projekti ellu taotluse rahuldamise otsuse kohaselt, on KIKil õigus taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada ja makstud toetus tagasi nõuda.

(5) KIK võib taotluse rahuldamise otsuse tunnistada kehtetuks, kui taotleja ei ole hanget välja kuulutanud kuue kuu jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse saamist ning kui taotleja ei ole

investeeringuga seotud materiaalse vara paigaldamise või ehitamisega seotud lepinguid sõlminud 12 kuu jooksul pärast taotluse rahuldamise otsuse saamist.

(6) KIK võib taotluse rahuldamise otsust muuta või selle kehtetuks tunnistada, kui toetuse saaja ei esita §-s 24 nimetatud dokumente või ei vii tegevusi ellu määruses või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustel.

(7) Toetuse tagasinõudmise korral tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus tagasinõudega samas ulatuses kehtetuks.

6. peatükk **Toetuse saaja õigused ning kohustused**

§ 22. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada KIKilt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja kohustustega.

(2) Toetuse saaja tagab projekti tegevuste elluviimise taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses ning määruses esitatud tingimuste kohaselt.

(3) Toetuse saaja peab säilitama ja võimaldama KIKi nimetatud isikutel enne projekti elluviimist, selle elluviimise ajal ning kümne aasta jooksul pärast projektile lõppmakse tegemist tutvuda tema valduses olevate dokumentidega ning raamatupidamis- ja finantsdokumentidega, mis on seotud toetuse kasutamisega.

(4) Toetuse saaja peab andma KIKi nimetatud audiitori, kontrollija või järelevalveametniku kasutusse andmed ja dokumendid kümne päeva jooksul, arvates sellekohase nõude saamisest.

(5) Toetuse saaja peab võimaldama KIKil teha kohapealset kontrolli enda valduses projekti raames soetatud vara nõuetele vastavuse kontrollimiseks või projektiga seotud dokumentide kontrollimiseks. KIK võib kaasata kohapealsesse kontrolli eksperdi.

(6) Toetuse saaja peab teavitama viivitamata KIKi projekti elluviimise ajal kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti raames ostetud või loodud vara säilimist ja kasutamist või võimet täita taotluses ja määruses nimetatud eesmärged või kohustusi.

(7) Toetuse saajal ei ole lubatud toetuse abil omandatud vara müüa liisinguandjale liisingusse võtmiseks enne viie aasta möödumist lõppmaksest.

(8) Toetuse abil omandatud vara müümise korral tuleb toetus tagasi maksta.

§ 23. Hanke korraldamine

(1) Toetust makstakse kulude katteks, mis on tehtud riigihangete seaduse § 3 kohaseid põhimõtteid järgides.

(2) Projektiga seotud riigihanget või mittehankija poolt riigihangete seaduse § 3 kohaselt elluviidavat hanget ei või välja kuulutada enne taotluse esitamist. Hange tuleb välja kuulutada ja leping sõlmida, arvestades § 12 lõikes 6 sätestatud tähtaegu.

(3) Kui asja, teenuse või ehitustöö eeldatav maksumus käibemaksuta on vähemalt 100 000 eurot, esitab toetuse saaja enne hanketeate avaldamist hankedokumentide kavandi ja lepingu projekti KIKile arvamuse saamiseks. KIK avaldab dokumentide kohta kirjaliku arvamuse kümne päeva jooksul dokumentide saamisest arvates.

(4) Mittehankija kohustub hanke korraldamisel:

1) küsima konkurentsi tagamiseks kirjalikult kolm võrreldavat hinnapakumist vastavas turusektoris tegutsevatelt isikutelt või avaldama hanketeate riigihangete registris, kui asja, teenuse või ehitustöö eeldatav maksumus on 30 000 eurot või sellest suurem;

2) avaldama hanketeate riigihangete registris, kui asja, teenuse või ehitustöö eeldatav maksumus käibemaksuta on vähemalt 100 000 eurot.

(5) Toetuse saaja esitab KIKile hanke korraldamist tõendavad dokumendid ja lepingu viivitamata pärast selle sõlmimist, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist.

(6) KIK nõustab vajaduse korral toetuse saajat hanke korraldamisel.

(7) Toetuse saaja esitab enne lepingu muutmist KIKile ülevaatamiseks muudatuse kavandi.

7. peatükk **Aruannete esitamine**

§ 24. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab KIKile projekti elluviimise kohta aruanded e-toetuse keskkonna kaudu. KIK täpsustab taotluse rahuldamise otsuses aruannete esitamise tähtaegu ja sagedust.

(2) Projekti aruandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:

1) projekti kumulatiivne aruandlusperiood;

2) ülevaade tegevustest projektiplaani ja eelarve kohaselt;

3) teave §-s 2 nimetatud tulemusnäitajate saavutamise kohta;

4) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele.

8. peatükk **Toetuse maksmine ja kasutamine**

§ 25. Toetuse maksmine

(1) Kulu peab olema tekkinud ja selle eest tasutud abikõlblikkuse perioodil.

(2) Toetus makstakse maksetaotluse ja sellele lisatud kuludokumentide alusel toetuse saajale 30 päeva jooksul maksetaotluse esitamisest.

(3) Maksetaotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

1) makse aluseks olev leping, kui see ei ole KIKile esitatud;

2) makse aluseks oleva lepingu muudatused;

3) õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused;

4) arve või muu raamatupidamisdokument;

5) asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;

6) kulu tasumist tõendav dokument;

7) raamatupidamises projekti kulude kajastamist tõendav dokument;

- 8) garantii, kindlustuse või täitmistagatise dokument, kui neid nõutakse makse aluseks olevas lepingus;
- 9) laenu- või liisinguleping selle olemasolul.

(4) KIK kontrollib maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust. Puuduste korral määrab KIK toetuse saajale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Lõikes 2 sätestatud makse tegemise aeg pikeneb aja võrra, mis kulub toetuse saajal puuduste kõrvaldamiseks.

(5) KIK võib peatada maksetaotluse menetlemise osaliselt või täielikult, kui toetuse kasutamisega seotud kohustus on täitmata.

(6) Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega või pärast projekti lõpparuande esitamist. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui KIK on lugenud projekti tegevused abikõlblikkuse perioodil ellu viiduks.

9. peatükk

Toetuse maksmisest keeldumine, tagasinõudmine ja vaided

§ 26. Toetuse maksmisest keeldumine

KIK keeldub toetuse maksmisest täielikult või osaliselt, kui:

- 1) kulu ei ole abikõlblik;
- 2) kuludokumentid ei vasta nõuetele;
- 3) toetuse saajal on täitmata mõni käesolevast määrusest või taotluse rahuldamise otsusest tulenev kohustus.

§ 27. Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

(1) Kui toetuse saaja ei täida käesolevas määrusest ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kohustusi, on KIKil õigus toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ kohaselt.

(2) KIK võib teha lõikes 1 nimetatud taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja toetuse osaliselt või täielikult tagasinõudmise otsuse sõltuvalt rikkumise raskusest, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
- 3) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või käesolevas määruses sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärkide saavutamine ei ole võimalik või projekti tegevuste tähtaegu ei ole järgitud;
- 5) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 6) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 7) toetuse saaja on toetuse kasutamise kohta esitanud ebaõigeid andmeid.

(3) Riigihangete seaduse rikkumise korral, millega võis kaasneda mõju hankelepingu maksumusele, olenevalt rikkumise raskusest ja võimalikust mõjust hankelepingu maksumusele nõuab KIK toetuse tagasi rikkumisega seotud hankelepingu maksumuse toetuse arvel hüvitatud osas. Toetus nõutakse 100 protsenti tagasi, kui hankemenetluse korraldamisel esines huvide konflikt.

(4) Kui toetuse saaja ei säilita toetuse abil soetatud vara viis aastat pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu või ei kasuta seda viie aasta jooksul sihtotstarbel, nõutakse toetus proportsionaalselt tagasi. Sihtotstarbeliseks kasutamiseks loetakse vara kasutamist taotluses kirjeldatud eesmärgil.

(5) Lõigetes 1–4 sätestatu ei piira ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi tagasinõudmist asjakohaste otsekohalduvate Euroopa Liidu aktide alusel.

(6) Toetuse tagasinõudmise korral tunnistatakse samas ulatuses taotluse rahuldamise otsus kehtetuks.

(7) Tagasinõutud toetus tuleb tagasi maksta 60 päeva jooksul. Tähtajaks tagastamata summale kohaldatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ lõikes 4 sätestatud viivist. Toetuse tagasinõudmise otsus kuulub sundtäitmisele.

(allkirjastatud digitaalselt)
Yoko Alender
Kliimaminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Keit Kasemets
Kantsler

Lisa Hindamiskriteeriumite osakaalud, selgitused ja arvutuskäik